

NEWSLETTER **DIVADELNÉHO** **ÚSTAVU**

MAREC 2010/2

Newsletter pre všetkých divadelníkov a divadelníčky!

Vážení kolegovia a kolegyně,
do Divadelného ústavu dostávame množstvo informácií, ktoré sa usilujeme odovzdať čo najväčšiemu počtu divadelníkov. Od nového roka preto pre vás Divadelný ústav pripravuje pravidelný *newsletter*, novinku, ktorá by mala pomôcť zlepšiť vašu informovanosť a prepojenia v rámci Slovenska i v zahraničí, spropagovať dôležité domáce aj zahraničné podujatia, granty a štipendiá... Link na *newsletter* rozosielame na všetky e-mailové adresy z našej bohatej databázy, pokiaľ sa adresáti nerozhodnú inak. Samozrejme, môže sa prihlásiť aj ktokoľvek ďalší.

A nielen to. Ide nám o to, aby informácie neprúdili len od nás k vám, ale i naopak. Ak teda budete mať potrebu v *newsletteri* uverejniť správy, ktoré súvisia s vašou divadelnou prácou, pomôžeme vám ich sprostredkovať ostatným kolegom!

Články majú predovšetkým informačný charakter a vyhýbame sa v nich vyhýbať hodnotiacim stanoviskám. O to isté prosíme aj vás.

Pri príprave *newslettera* používame aj verejný informačný zdroj – TASR, odkiaľ vyberáme najzaujímavejšie informácie z domáceho aj zahraničného divadelného života.

Pokiaľ ide o formu *newslettera*, je zatiaľ provizórna. Na našej webovej stránke sa totiž teraz pracuje, aby vyhovovala všetkým potrebným normám a bola čo najprehľadnejšia. Až bude hotová, budeme mať aj elektronické formuláre, kam budete môcť vložiť svoje texty.

Periodicita *newslettera* je zatiaľ skúšobne cca raz za dva týždne.

Kontaktné adresy pre komunikáciu o newsletteri:

Domáce podujatia – Gabriela Holečková, gabriela.holeckova@theatre.sk, tel. 220487504

Zahraničné podujatia – Soňa Komová, sona.komova@theatre.sk, tel. 220487501

Zaradenie do databázy – Dominika Zatková, dominika.zatkova@theatre.sk

Obsah:

<i>INFORMÁCIE O DIVADLÁCH NA SLOVENSKU</i>	<i>s.2</i>
<i>ZAHRANIČNÉ SPRÁVY / INFORMÁCIE OD ZAHRANIČNÝCH PARTNEROV, DIVADIEL A FESTIVALOV</i>	<i>s.7</i>
<i>INFORMÁCIE O AKTIVITÁCH DIVADELNÉHO ÚSTAVU</i>	<i>s.11</i>
<i>INFORMÁCIE Z TASR</i>	<i>s.15</i>

INFORMÁCIE O DIVADLÁCH NA SLOVENSKU**Laureáti súťaže Nádej baletu 2010**

Súťaž Nádej baletu 2010 pozná svojich prvých laureátov. Zúčastnilo sa na nej 27 talentov z tanečných konzervatórií z celého Slovenska. Porota v zložení Mária Radačovský, riaditeľ Baletu SND, Dagmar Hubová, tanečná pedagogička VŠMU, Jana Pribylová, sólistka Baletu Národného divadla Brno, Jaroslav Slavický, riaditeľ Tanečného konzervatória hl. mesta Praha a Libor Vaculík, choreograf a bývalý sólista Baletu SND, hodnotila súťažné vystúpenia v troch kolách a udelila ceny v týchto kategóriách:

Ženská kategória

1. miesto: Zuzana Andelová
2. miesto: Sáva Herková
3. miesto: Dominika Koleková

Mužská kategória

1. miesto: Michal Beklemdžiev, Samuel Števík
2. miesto: neudelené
3. miesto: Dominik Prikryl

Čestné uznanie: Matúš Lisý

Grand Prix a štipendium určené na pokrytie nákladov spojených s účasťou na medzinárodnej baletnej súťaži v Lausanne získala Andrea Laššáková, študentka Tanečného konzervatória Evy Jaczovej v Bratislave.

Nádej baletu 2010 - Tancom proti rakovine krčka maternice je súťaž mladých talentov baletného umenia. Táto prehliadka je určená konzervatóriám a baletným školám s cieľom nájsť talenty, ktoré majú potenciál stať sa hviezdami európskej úrovne. Cieľom súťaže je však nielen nájsť najlepšie mladé tanečnice a tanečníkov, ale aj propagovať krehkú krásu, ladnosť a pohyb, ktoré balet ponúka. Podtitul súťaže Nádej baletu 2010 - Tancom proti rakovine krčka maternice upozorňuje aj na závažné ochorenie, ktoré ročne zabíja na Slovensku vyše 200 žien takmer výhradne v produktívnom veku. Súťaž podporuje GlaxoSmithKline.

Zomrel významný umelec, bývalý sólista Opery SND Bohuš Hanák

14. marca 2010 vo veku 85 rokov zomrel v Bazileji vo Švajčiarsku vynikajúci slovenský umelec, bývalý sólista Opery SND, barytonista Bohuš Hanák. Bohuš Hanák sa narodil 8. januára 1925 v Bánovciach nad Bebravou. V roku 1948 absolvoval Štátne konzervatórium v Bratislave a už počas štúdia sa stal sólistom našej prvej opernej scény. Vyše dvadsať rokov (1947 – 1968) patril k popredným osobnostiam Opery SND. Zároveň pôsobil v rakúskom Linzi, ale aj v Drážďanoch a Berlíne. Na scéne SND vytvoril viac ako sedemdesiat postáv svetového repertoáru, ako aj postavy v dielach súčasných slovenských skladateľov. Od roku 1968 žil a pôsobil v Bazileji, kde bol takmer tri desaťročia prvým barytonistom tamojšieho operného súboru. Účinkoval tiež v operných domoch v Neapoli, Mníchove, Ženeve, Kolíne nad Rýnom a na ďalších renomovaných operných scénach. Domáca i zahraničná kritika vyzdvihovala predovšetkým Hanákov farebne i výrazovo bohatý hlas v symbióze s jeho sugestívnym herectvom. Česť jeho pamiatke!

Paata Burchuladze na scéne Opery SND ako Méphistophélès v novom Faustovi

Opera Slovenského národného divadla privítala vzácného hosťa, svetoznámeho operného sólistu a charizmatického umelca PAATU BURCHULADZEHO (1955). Gruzínsky basista patrí už roky medzi hviezdy operného neba a poznajú ho aj slovenskí milovníci opery. Narodil sa v Tbilisi v roku 1955. Štúdium spevu dokončil v milánskom Teatro alla Scala. Je držiteľom mnohých prestížnych cien, o. i. je laureátom súťaže Luciana Pavarottiho vo Philadelphii roku 1986. Svojím hlasom a charizmou si podmanil operné scény po celom svete – Teatro alla Scala, Wiener Staatsoper, Bayerische Staatsoper, Staatsoper Hamburg, Opéra National de Paris, San Francisco Opera, Washington Opera či The Metropolitan Opera New York. Paata Burchuladze je najmä uznávaným interpretom Borisa Godunova. Kritika ho označila za „jedného z najlepších Borisov všetkých čias“. Titulmi, v ktorých Paata Burchuladze účinkoval, sú napríklad: Nabucco, Aida, Faust, Don Carlos, Don Giovanni, Macbeth, Barbier zo Seville, Knieža Igor a spomínaný Boris Godunov. Je aj vynikajúcim koncertným umelcom a na svojom konte má taktiež rozsiahlu diskografiu. Na pôde našej prvej scény vystúpil 28. marca ako Méphistophélès v romantickej opere Charlesa Gounoda Faust. V úlohe Fausta sa po jeho boku predstavil Miroslav Dvorský.

Jubilant Karol Čálik

15. marca oslávil významné životné jubileum Karol Čálik. Vyštudoval herectvo na VŠMU a od roku 1966 bol členom činohry a o dva roky neskôr spevohry Novej scény. Do spevohry NS bol angažovaný vďaka speváckym schopnostiam, ktoré sa výrazne prejavili už počas vysokoškolského štúdia a pozoruhodnému komickému a pohybovému talentu. Svojrázny komický prejav vychádzajúci zo situačnej komiky podopretej vycibrenou mimikou a gestikou, svojský pohyb na javisku, zmysel pre vtíp a nenapodobiteľný humor našli plné uplatnenie v rade komických i tragikomických postáv. Pamätníci nezabudnú na jeho výkony v predstaveniach Loď komediantov, Ťululum, Husári, Svadby z klobúka, Plné vrecká peňazí, Orfeus v podsvetí, Čardášová princezná, Cigánsky barón a mnohé ďalšie. V súčasnosti účinkuje v inscenáciách František z Assisi, Fidlík na streche a Ešte jeden do partie. Srdečne blahoželáme!

Slovenskí umelci v Bologni

Baletný súbor Štátneho divadla Košice sa v pondelok 22. marca 2010 predstavil v talianskej Bologni. V predvečer otvorenia Medzinárodného veľtrhu kníh pre deti a mládež Bologna 2010 uviedol baletný súbor divadla multimediálne tanečné predstavenie M. R. Štefánik, ktoré malo premiéru 18. decembra minulého roka. Autormi libreta sú šéf baletu ŠD Košice Ondrej Šoth a Zuzana Mistríková, choreografie pripravovali Ondrej Šoth, Maksym Skľar, Ľudmyla Vasylieva a Juraj Kubánka. Štefánika odohral balet v Arene del Solo v Bologni a bolo to vôbec prvé uvedenie tohto diela mimo domovskej scény. Slovensko je pravidelným účastníkom tohto festivalu, tohtoročná účasť však bola výnimočná, prvýkrát bola naša krajina v pozícii čestného hosťa festivalu. Na festivale sa v rámci semináru modernej autorskej rozprávky predstavil aj Ján Uličiansky a slovenskú detskú knižnú ilustráciu prezentoval maliar Dušan Kállay. Súčasťou prezentácie bolo aj scénické čítanie hry Zuzany Ferenczovej a Antona Medowitsa Solitaire.sk a premiéra divadelnej inscenácie hry Anny Gruskovej Rabínka v réžii Fulvia Aennea.

Hlavná cena festivalu SLAVIJA 2010 Astorka

Divadlo Astorka Korzo '90 vyhralo súťažný medzinárodný divadelný festival SLAVIJA 2010 v Belehrade. V konkurencii divadiel z Európy a Ameriky získalo hlavnú cenu Dona Quijota za najlepšiu inscenáciu 9. ročníka Medzinárodného festivalu Slavija 2010 v Belehrade. Po nedávnych účinkovaniach v USA a Austrálii hosťovalo bratislavské divadlo v srbskej metropole, kde odohralo predstavenie Turgenevovho Mesiaca na dedine. Divadlo získalo ocenenie za hru ako celok, čo znamená, že porota ocenila réžiu, interpretáciu, scénografiu, herecké výkony a ďalšie prvky. Režisér Roman Polák si do inscenácie vybral skvelé herecké obsadenie; okrem Marty Sládečkovej, Borisa Farkaša, Petra Šimuna a ďalších sa v hre predstavili aj ich mladší kolegovia Róbert Jakab a Rebeka Poláková.

Astorka dvadsaťročná

Množstvo inscenácií a zážitkov pri tvorbe i na dennodenných reprízach, odozvy divákov, ocenenia, zájazdy, standing ovations. Všetky udalosti spojené so zvláštnym svetom divadla prežíva Astorka so svojimi vernými divákmi a teší sa ich pretrvávajúcej priazni. 1. apríla má Astorka 20 rokov a oslávi to predstaveniami a prípravou novej inscenácie Platonov v réžii Romana Poláka.

Projekt Jánošík

Premiéra slovenskej časti Medzinárodného poľsko - česko - slovenského projektu Jánošík, ktorého realizátormi sú divadlá DRÁK Hradec Králové, Teatr Lalka Varšava a Staré divadlo Karola Spišáka Nitra sa uskutoční 14. apríla na scéne Starého divadla v Nitre.

Tento projekt vznikol na základe dlhodobej spolupráce a priateľstva participujúcich divadiel a kmeňových režisérov týchto divadiel. Pôjde o tri prevádzkovo samostatné a jednu spoločnú inscenáciu. Cieľom projektu je pokračovanie mimoriadne

spoločensky i umelecky hodnotného projektu z roku 1975. Cieľom tvorcov (režisérov, dramaturgov, scénografov a hudobných skladateľov zo Slovenska, Čiech a Poľska a hlavne participujúcich divadiel) je vytvoriť nový, súčasný, nepietny a nenostalgický pohľad na jánošíkovskú legendu - symbol absolútnej vnútornej slobody. Výsledkom tohto projektu by malo byť vzájomné spoznávanie sa a približovanie troch stredoeurópskych kultúr, ktorých spoločné i rozdielne črty vyniknú práve na základe spracovania totožnej témy. V máji vyvrcholí projekt premiérou spoločnej medzinárodnej inscenácie.

Šangala opäť na scéne DAB Nitra

Pôvodný slovenský muzikál Adam Šangala sa vráti späť na dosky Divadla Andreja Bagara (DAB) v Nitre. Vďaka veľkému záujmu divákov ho DAB zahrnulo do dramaturgického plánu nadchádzajúcej divadelnej sezóny 2010/2011. "Muzikál Adam Šangala bol naozaj veľkolepým originálnym a ojedinelým projektom, ktorý v sebe zrkadlí motívy rovnomennej knihy Ladislava Nádaši Jégeho. Záujem divákov oň stále neútlmí," uviedla Eva Bányiová z propagačného oddelenia DAB. Autorom libreta je renomovaný filmový a televízny scenárista Jozef Paštéka, hudbu skomponoval Vašo Patejdl a texty piesní napísal básnik a textár Kamil Peteraj. Nové naštudovanie Adama Šangalu bude pod vedením Svetozára Sprušanského a prejde niekoľkými zmenami. Premiéra je naplánovaná na september 2010.

To najlepšie z RND v Prahe

Na tradičnej - a už viac než domácej scéne Radošinského naivného divadla v Branickom divadle v Prahe, kde RND pravidelne najmenej dvakrát do roka vystupuje už vyše dvadsaťpäť rokov, 9. a 10. marca s veľkým diváckym ohlasom uviedlo kabaretnú koláž z inscenácií Stanislava Štepku To najlepšie z RND (Štedrý divadelný večer) v réžii Juraja Nvotu, ktorú Pražania prijali viac než pozitívne, ba dokonca aj s mohutným potleskom postojačky.

Po prvý raz sa na javisku v javiskovej kapele predstavil aj nový klavírista RND Juraj Haško. Tretie predstavenie odohral súbor v Divadle Bez zábradlí v pražskom paláci Adria 11. marca.

Dalšie predstavenia RND v Prahe (v Branickom divadle a v paláci Adria) sú naplánované na jún s inscenáciami Hra o láske, Stvorenie sveta a Mám okno.

Pražské divadlo LETÍ na scéne divadla GUnaGU

11. apríla na scéne divadla GUnaGU uvedie divadlo LETÍ vlastnú verziu hry Viliama Klimáčka In da House pod názvom Aupairky.

Kvet Tálie Božidare Turzonovovej

Slovenská divadelná a filmová herečka s bulharskými koreňmi Božidara Turzonovová bude v poradí deviatou ženou, ktorá sa stane držiteľkou Kvetu Tálie. Prestížne ocenenie udeľujú herečkám od roku 2002 organizátori Festivalu Aničky Jurkovičovej (FAJ) v Novom Meste nad Váhom ako prejav uznania a vďaky za rozvoj a propagáciu divadelného umenia. Turzonovová sa tak priradí k doterajším držiteľkám Kvetu Tálie - Kataríne Kolníkovej, Viere Strniskovej, Márii Kráľovičovej, Eve Krížikovej, Vilme Jamnickej, Magde Pavelekovej, Zdene Grúberovej a Soni

Valentovej.

Tohoročný FAJ sa uskutoční v dňoch 11. – 14. apríla a bude sa niesť v znamení hneď niekoľkých výročí - 105. výročia úmrtia jednej z prvých slovenských herečiek Aničky Jurkovičovej, polstoročie si pripomenie novomestský stánok kultúry a 140 rokov oslávi ochotnícke divadelné dianie v Novom Meste nad Váhom.

Pozvánka do Divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici

V Bábkovom divadle na Rázcestí pôsobí už od roku 2008 Klub EQ. Prináša prednášky a diskusie so výnimočnými ženami a genderovými témami. Vznikol v rámci projektu www.ruzovyamodrysvet.sk (2005 – 2008), ktorý predstavoval pestrú zbierku aktivít zameraných na rodovo citlivú pedagogiku.

V roku 2010 sa bude zameriavať na ženy v umení, umenie v ženách.

Prednáška/beseda s umelkyňou bude obohatená o scénické čítania, hudbu, film, výtvarnú zložku a i. Divadelnú časť pripraví členky a člen štúdia TWIGA (Theater-Women-Improvisation-Gender-Action), ktoré sa ako jediné na Slovensku venuje hľadaniu rodového jazyka v divadle.

Marcový dialóg patril americkej spisovateľke a držiteľke Pulitzerovej ceny Rite Dove. Ďalší bude venovaný významnej slovenskej poetke Mile Haugovej. Príďte si ho vychutnať do kaviarenskeho prostedia Teátria 29. apríla o 17. 00 hod.

Divadlo SkRAT v Bábkovom divadle na Rázcestí

16. apríla o 19. 00 hod. uvedie Bábkové divadlo na Rázcestí v Banskej Bystrici zaujímavého hosťa - bratislavské divadlo SkRAT s inscenáciou Umri, skap, zdochni v réžii Dušana Vicena. Na doskách BDNR sa predstaví po prvýkrát. Pánsky duševný striptíz nielen pre dámy prekvapí aj iným ako komediálnosťou a úprimnosťou.

Úspešná pražská repríza inscenácie MOCAD(R)ÁMY

12. marca 2010 hosťovalo Bábkové divadlo na Rázcestí v pražskom divadle Dobeška v rámci Týždňa akcií k 100. výročiu Medzinárodného dňa žien, ktorý prebiehal od 8. do 12. marca 2010 v Prahe. Predstavilo sa inscenáciou štúdia TWIGA (Theater-Women-Improvisation-Gender-Action) MOCAD(R)ÁMY, Minidrámy o živote v ženskej koži v réžii Ivety Škripkovej. Hosťovanie, ktoré sa stretlo s mimoriadne pozitívnymi ohlasmi zahraničného publika, organizovala Česká ženská lobby v spolupráci so Slovensko - českým ženským fondom.

**ZAHRANIČNÉ SPRÁVY / INFORMÁCIE OD ZAHRANIČNÝCH PARTNEROV,
DIVADIEL A FESTIVALOV**

Česká republika

Medzinárodný divadelný festival Setkání

17. - 22. máj 2010, Zlín

Festival a jeho 15. ročník s podtitulom Hra – Nehra je tradičným miestom stretnutí českých a slovenských divadiel v Mestskom divadle Zlín. Dramaturgia festivalu sa

orientuje na podporu pôvodnej dramatickej a inscenačnej tvorby, teda na prezentáciu pôvodných autorských hier, adaptácií alebo súčasných divadelných hier preložených z cudzieho jazyka. V hlavnom programe sa predstavia 21 inscenácií, hosťami zo Slovenska budú medzi inými Radošínske naivné divadlo, Slovenské národné divadlo, Divadlo Astorka Korzo '90, Slovenské komorné divadlo Martin, Divadlo Jána Palárika Trnava. Zástupcami českej divadelnej scény budú tiež Jihočeské divadlo České Budějovice, Klicperovo divadlo Hradec Králové, Národní divadlo Praha a Divadlo Františka Xavera Šaldy z Liberca. Predaj vstupeniek sa začína 12. apríla.

Kontakt:
Hana Šmardová
Městské divadlo Zlín
Tel.: 577 636 351, 604 227 992
e-mail: smardova@divadlo.zlin.cz
www.divadlo.zlin.cz

Turecko

Medzinárodný kongres projektového manažmentu

02. - 03. apríl 2010, Istanbul

Kongres je najväčším a najstarším podujatím svojho druhu v Turecku. Organizuje ho Asociácia projektového manažmentu z Istanbulu. Jeho zámerom je prispieť k profesionalizácii projektového manažmentu kvalitnou výučbou teórie a praxe. Na kongrese vystúpi 40 pozvaných odborníkov a praktikov z oblasti obchodu a marketingu pôsobiacich na celosvetovo uznávaných univerzitách. Program je rozdelený do niekoľkých blokov, v rámci ktorých sa uskutočnia praktické tréningy zručností, teoretické prednášky, diskusie a workshopy. Kongres je určený pre všetky vekové kategórie projektových manažérov, producentov, lídrov v podnikaní, obchode a marketingu.

Kontakt:
Billur Tufan
Muratpaşa Sok. Nurtaş İş Merk.
1/30 34722 Ziverbey, Kadıköy İstanbul
Tel: 90.216.414 44 95
Fax: 90.216.414 24 08
e-mail: dinamikler10@systemtur.com.tr
www.dinamikler.org

Poľsko

Festival workshopov

23.-29. máj 2010, Varšava

Asociácia Katedry kultúry v Poľsku organizuje netradičný festival workshopov s témou „Vzťahy medzi divadlom a verejným priestorom“. Účastníci budú pracovať v skupinách na dvoch typoch workshopoch. V rámci nich budú mať príležitosť zoznámiť sa s rôznymi umeleckými metódami, ale tiež procesom analýzy a organizácie divadelných projektov v nedivadelných priestoroch. Každý si bude môcť vytvoriť svoj vlastný workshop s tematikou divadla, ktorý budú prezentovaný v záverečnom show programe. Festival workshopov môže byť zaujímavý najmä pre

študentov, hercov, tanečníkov, kultúrnych animátorov, režisérov, ale tiež pre manažérov, teatrológov a kritikov. Prihlášky je možné zasielať na adresu theatreinpublicspace@gmail.com do 14. apríla 2010. Organizátori zabezpečia vybratým uchádzačom ubytovanie a stravu. Účastnícky poplatok je 330 EUR.

Kontakt:

Zofia Dworakowska

e-mail: theatreinpublicspace@gmail.com

Francúzsko

Stretnutie medzinárodných umeleckých asociácií

11.-12. jún 2010, Lille

Francúzske produkčné štúdio Latitudes Contemporaines pripravilo spoločne s Národným združením umelcov dvojročnú rokovanie o pozícii a úlohe asociácií, združení a produkčných agentúr nezávislého performatívneho umenia. Stretnutie bude mať charakter prednášok a diskusií, počas ktorých sa bude prezentovať štruktúra a činnosť umeleckých asociácií, súkromných i štátom podporovaných, ktoré aktívne pracujú a podporujú umelcov v ich tvorbe, rozvoji a financovaní umeleckých programov.

Kontakt:

Latitudes Contemporaines

58 rue Brule Maison F-59000 Lille

Francúzsko

Donatella Dubourg, produkcia

Tel: +33 0 3 20 55 18 62

e-mail: donatella@latitudescontemporaines.com

www.latitudescontemporaines.com

Španielsko

Jarné workshopy commedie dell' arte

24. apríl - 1. máj 2010

Hlavnou náplňou podujatia sú moderné formy a postupy commedie dell' arte. Tematické okruhy workshopov sú vymedzené nasledovne: analýza pohybu, fyzická premena postavy, tragédia a komédia, charakteristické masky a archetypy commedie dell' arte, improvizácia a scénická kompozícia, štúdie interaktivity medzi hercom a publikom, história commedie dell' arte a jej vývin po súčasnosť, pohyb a text. Zaujímavosťou podujatia je i jeho situovanie do španielskej rezidencie, 300 ročnej historickej budovy medzi mestami Girona a Barcelona. Poplatok za účasť na workshope 750 EUR zahŕňa ubytovanie, celodennú stravu a poskytnutie potrebných materiálov na realizáciu aktivít a výstupov.

Kontakt:

Teatro Punto

de Kempenaerstraat 11 A

1051 CJ Amsterdam

Holandsko
Tel: +31 0 20 486 23 62
e-mail: info@teatropunto.net
www.teatropunto.net

Ázijsko-európska nadácia ASEF vyhlasuje výberové konanie

Od svojho vzniku v roku 1997 sa snaží Nadácia ASEF rozvíjať medzinárodnú spoluprácu a porozumenie medzi obyvateľmi Ázie a Európy, najčastejšie prostredníctvom výmeny ľudských zdrojov, projektov a kultúrnej spolupráce. Doposiaľ najväčší úspech ASEF nadácie je založenie regionálnych sietí s cieľom pomôcť posilniť ázijsko-európske vzťahy na rôznych úrovniach. Nadácia je iniciátorom projektov, do ktorých už bolo zapojených 14 000 jednotlivcov z krajín Európy a Ázie. V súčasnosti plánuje zavádzať inovatívne programy medzikultúrnej spolupráce na poli umenia a kultúry. Pri tejto príležitosti vyhlasuje výberové konania na pozíciu hlavného projektového lídra a projektového manažéra. Viac informácií o jednotlivých pozíciách: <http://www.asef.org/>.

Česká republika

Medzinárodný festival Divadlo európskych regiónov – Open Air Program

21.-30. jún 2010, Hradec Králové

Občianske združenie Poco a poco animato vyhlasuje výzvu na účasť na 11. ročníku Open air programu festivalu Divadlo európskych regiónov. Festivalu sa môžu zúčastniť všetky divadlá so svojimi produkciami, tradičnými, inovatívnymi, site-specific projektmi, inštaláciami alebo workshopmi a performancami. Uzávierka zaslania prihlášky a potrebných materiálov je 15. apríla 2010.

Kontakt:
STUDIO AMÁTKA
Kavčí plácek 120
500 03 Hradec Králové
Mobil: 604 193 540
e-mail: oap@pocoapoco.cz; pocoapoco@seznam.cz
<http://www.pocoapoco.cz/>

Belgicko, Brusel

Medzinárodná konferencia Rady Európy a Culture Action Europe

10.-11. jún 2010, Brusel

Konferencia sa uskutoční ako jedno zo série podujatí v koncepcii Európskej iniciatívy informačnej a výmennej platformy pre kultúru, dedičstvo a rozvoj médií CultureWatchEurope. Témou konferencie je „Prehodnotenie kultúrnej politiky: implementácia nových kultúrnych vzorcov“. Je prioritne určená pre tvorcov kultúrnej politiky a praktikov pôsobiacich na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktorí sú zodpovední za obsah, riadenie a implementáciu kultúrnej politiky. Na programe konferencie budú diskusie nielen o priamom dopade finančnej krízy na kultúrny sektor, ale tiež diskusie o úlohe štátu ako podstatného „správcu kultúry“. Témy sa

budú dotýkať aj potreby redefinovania súčasných kultúrnych praktík, zmien pozícií kultúrnych inštitúcií, vládnych modelov, nových foriem partnerstiev a prístupov investorov k podpore projektov a výziev.

Kontakt:
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
Francúzsko
e-mail: culturedoc@coe.int
www.coe.int/CultureWatchEurope

Belgicko, Gent

Inovatívne a kreatívne projekty na podporu prístupu ku kultúre v roku 2010 Iniciatíva Európskej festivalovej asociácie pre rozvoj kreativity a inovácie

Aktivity počas roku 2009, Európskeho roku kreativity a inovácie, zdôraznili dôležitosť podpory nových, kreatívnych talentov v našej spoločnosti. Európska festivalová asociácia EFA bude aj v priebehu roku 2010 pokračovať vo svojom úsilí podporovať a propagovať umelecké festivaly ako platformy pre kreatívne stretnutia a vznik spolupatričnosti. V rámci Európskeho roku boja proti chudobe a vylúčeniu zo spoločnosti s mottom „Otvorené dvere, Otvorené mysle, Vybudované spoločnosti“ vyzýva EFA všetky umelecké festivaly, ktoré prispeli k rozvoju umenia, kreativity a vzdelania, k zaslaniu svojich inovatívnych projektov. Podrobné informácie sú dostupné na www.efa-aef.eu.

Kontakt:
European Festivals Association (EFA)
Kleine Gentstraat 46
B- 9051 Gent
Belgicko
Tel: +32 9 241 8080
Fax: + 32 9 241 8089
e-mail: info@efa-aef.eu
<http://www.efa-aef.eu/>

Španielsko

mov-s Madrid 2010

10.-13. jún 2010

Výzva pre záujemcov o účasť na podujatí mov-s Madrid 2010.

Registrácia je otvorená od 25. marca 2010. Formulár prihlášky z web stránky www.mov-s.org je potrebné zaslať na mov-s@mov-s.org. V priebehu 20 dní dostane každý zaregistrovaný účastník potvrdenie o prijatí registrácie. V umeleckom programe sa tiež predstaví viac ako 15 súčasných tanečno-pohybových produkcií zo Španielska (medzi inými napríklad Sol Picó, Guilherme, Weickert, Sonia Gómez and Entremans).

Kontakt:

International Promotion mov-s Madrid 2010
Mariana Soares Ribeiro
Muntaner, 246, 1r
08021 Barcelona
tel.: + 34 93 318 26 50, + 34 671 612 806
fax: + 34 93 317 05 63
e-mail: mov-s@mov-s.org
www.mov-s.org

INFORMÁCIE O AKTIVITÁCH DIVADELNÉHO ÚSTAVU

Uzavrela sa súťaž pôvodných dramatických textov DRÁMA 2009

1. marca 2010 sa uzavrelo prijímanie textov do súťaže pôvodných dramatických textov v slovenskom a českom jazyku Dráma 2009, ktorú Divadelný ústav vyhlásil koncom minulého roka. Z celkového počtu 31 prihlásených textov je 10 textov v českom jazyku.

Texty bude v priebehu marca a apríla posudzovať odborná porota v zložení: Viliam Klimáček (predseda, dramatik), Vladislava Fekete (riaditeľka Divadelného ústavu),

Andrea Dömeová (dramaturgička Divadla Astorka Korzo ´90), Iva Klestilová (dramatička a dramaturgička Národného divadla Praha) a Juraj Hubinák (dramaturg a odborný redaktor časopisu kôd).

Porota zo všetkých textov vyberie 3 finálové, ktoré sa budú prezentovať verejnosti 10. mája tohto roku formou scénického čítania **TROJBOJ** počas festivalu **Nová dráma / New Drama 2010**. Víťaz jubilejného 10. ročníka súťaže DRÁMA 2009 bude vyhlásený na slávnostnom záverečnom ceremoniáli festivalu 15. mája 2010 a získa finančnú prémii vo výške 1000 eur.

Slovenský rozhlas udelí jednému z prihlásených textov Cenu Slovenského rozhlasu, naštuduje ho a odvysiela v roku 2010 na vlnách Rádia Devín.

Terpsichora Istropolitana – virtuálna prechádzka tanečnou Bratislavou

Divadelný ústav pripravil vo štvrtok 25. marca v Štúdiu 12 slávnostnú prezentáciu publikácie Miklósa Vojteka Terpsichora Istropolitana (Tanec v Prešporke 18. storočia). Jej súčasťou bola virtuálna prechádzka tanečnou Bratislavou, na ktorú zbral hostí prezentácie autor publikácie. Hostia sa pútavým spôsobom, vďaka obrazu i sprievodnému slovu autora zoznámili s miestami Bratislavy, ktorých minulosť je spojená s tanečným umením 18. storočia. Publikáciu Terpsichora Istropolitana predstavila doc. PhDr. A. Fischerová, PhD.

Nová súťaž pre divadelných fotografov aj divadlá

Divadelný ústav vyhlásil pri príležitosti Svetového dňa divadla 2010 nultý ročník súťaže Bienále divadelnej fotografie.

Cieľom Bienále je predstaviť verejnosti divadelnú fotografiu ako svojbytný umelecký druh, zvýšiť o nej všeobecné povedomie a prezentáciou fotografických diel a ich autorov vytvoriť súčasne prostredie na odbornú konfrontáciu. Študentská sekcia

Bienále vytvorí predpoklad na významné formovanie tohto segmentu divadelnej dokumentácie pre budúcnosť. Výstava zároveň vytvorí prehľadné vizuálne svedectvo o divadelnej produkcii na Slovensku.

Uzávierka prihlasovania fotografií je 31. júla 2010, po tomto dátume fotografie posúdi hodnotiaca komisia a vyberie najlepšie, ktoré sa budú verejnosti prezentovať na výstave v novembri 2010.

Hodnotiaca komisia odmení účastníkov Bienále cenou **Grand Prix Bienále divadelnej fotografie** - cena pre fotografa a **Špeciálnou cenou za dôraz na fotografickú prezentáciu svojich inscenácií** - cena pre divadlo.

Odmenený fotograf v kategórii Grand Prix získa vecnú cenu ako aj možnosť samostatnej otváracej výstavy na festivale Nová dráma / New Drama 2011.

Viac informácií o súťaži a prihlasovací formulár nájdete na www.theatre.sk.

Ďalšia cena pre publikáciu Divadelného ústavu

Divadelný ústav s pýchou a radosťou prijal zaradenie publikácie Milana Čorbu *Kostýmová tvorba - prednášky do kolekcie NAJKRAJSIE KNIHY SLOVENSKA 2009*. Grafickú úpravu knihy vytvorila Nora Nosterská.

Významné knižné ocenenia získali za rok 2009 aj ďalšie publikácie Divadelného ústavu: autorka Nadežda Lindovská získala **Výročnú cenu Literárneho fondu za výnimočný počin v oblasti slovenskej teatrológie a histórie** za odbornú monografiu *Magda Husáková–Lokvencová, prvá dáma slovenskej divadelnej réžie* a **Výročnú cenu za výnimočný počin v oblasti slovenskej divadelnej monografie** získala zasa autorka Ľubica Krénová za knihu *Ladislav Chudík*.

Marcové číslo časopisu kØd

Váš sprievodca divadlom - časopis **kØd – konkrétne o divadle** - opäť prináša množstvo zaujímavého čítania!

V jeho marcovom vydaní nájdete:

* rozhovor s herečkou a jazykovou redaktorkou Inge Hrubaničovou. Môžete sa z neho dozvedieť napríklad o jej pôsobení v divadle Stoka a v divadle SkRAT ako aj o ich tvorbe a inscenáciách.

„(...) všetko si treba zapisovať, a my sme svoju vlastnú históriu nikdy nezapisovali... už dvadsať rokov nič nezapisujeme. Iba do toho prázdneho čierneho priestoru odtláčam svoje telo a hlas, sprítomňujúc si v zmenenej, deformovanej, premenenej, imaginatívnej podobe najcennejšie, čo mám – individuálnu skúsenosť z prežívania rozmanitých vzťahov...“

* recenziu inscenácie Slovenského komorného divadla Mizantrop, ktorou režisér Roman Polák nadväzuje na svoju Molièrovskú líniu tohto divadla.

* zaujímavý pohľad Maji Hriešik na telo a telesnosť v súčasnom divadle. Upravená ukážka jej doktorandskej práce sa zameriava na rozdiely performancie a konceptuálneho umenia v súvislosti s divadlom a súčasným tancom.

Okrem toho na vás čakajú:

* recenzie inscenácií *Kolumbína* v DAB Nitra a *Zvyšky* divadla SkRAT

* reportáž z festivalu *Pro-téza*, 1. ročníka festivalu autorského divadla

* recenzia nového projektu jedného z najúspešnejších súčasných choreografov Alaina Platela a jeho súboru Les Ballets C de la B s názvom *Out of Context*

... a ešte oveľa viac!

Výstavy

Výstava Off season je cyklus fotografií dvadsiatich siedmich interiérov divadelných budov na Slovensku, ktorý predstavuje architektonické zvláštnosti jednotlivých divadiel, zachytáva intimitu prázdneho javiska a hľadiska v čase atypickom pre divadlo - keď divadlo oddychuje. Dokumentárne zábery, znásobené vnútorným vnímaním priestoru autorky, zoznamujú návštevníka výstavy s magickými priestormi divadla, jeho zákutiami a so životom okolo opony. Vyprázdnený divadelný priestor v čase trvania divadelných prázdnin predstavuje tichú korešpondenciu medzi jednotlivými sezónami, zároveň je akýmsi priesečníkom medzi minulosťou a budúcnosťou divadla. Prítomnosť neexistuje - zachytávajú ju práve fotografické zábery Olgy Triaška Stefanovič. Expozícia je doplnená 5 maketami divadelných budov z depozitu Divadelného ústavu. Výstava predstavuje iba zlomok získaného fotografického materiálu, ktorý významne obohatil fondy a zbierky Divadelného ústavu.

Výstava vznikla v rámci viacročného medzinárodného projektu výskumu a dokumentácie divadelných priestorov, historických a moderných divadelných budov **TACE - Divadelná architektúra v strednej Európe.**

Vernisáž sa uskutoční v Galérii Rajka Mamuziča v Novom Sade Srbsku, otvorená bude 7. apríla 2010 a potrvá do 10. mája 2010. Autorka: Olga Triaška Stefanovič

Výstava Putovanie do krajiny zázračna – Slovenské divadlá deťom, sa uskutoční pri príležitosti XVII. Medzinárodného festivalu pre deti v Subotici /Srbsko/ v dňoch 16. – 26. mája 2010 a potom bude nasledovať reinštalácia v Novom Sade.

Scénografická výstava zachytáva tvorbu slovenských scénografov v inscenáciách bábkových, činoherných a baletných. Cieľom je ukázať rôznorodosť a šírku výrazových prostriedkov slovenských scénografov pri stvárňovaní druhej a žánrovej rôznorodosť v inscenáciách určených deťom. Zastúpené budú bábkové divadlá, nezávislé divadlá a divadlá hrajúce pre deti. Na výstave si môžu pozrieť fotografie, scénické návrhy, trojrozmerné exponáty – bábky, kostýmy a makety z realizovaných inscenácií. Návštevníci si taktiež môžu pozrieť videozáznamy z predstavení a fotografie v elektronickej podobe z jednotlivých divadiel a inscenácií. Autor Vladimír Predmerský, výtvarné riešenie Eva Farkašová

Pri príležitosti nedožitých 70. narodenín pripravil Divadelný ústav spomienkovú výstavu, reflektujúcu opernú tvorbu popredného hudobného skladateľa, teoretika a pedagóga Juraja Beneša (2. marec 1930 – 11. september 2004). Juraj Beneš patrí kvantitou i kvalitou tvorby k najvýznamnejším skladateľom v histórii slovenskej opery. Jeho diela prešli nielen slovenskými javiskami, ale úspešne reprezentovali našu kultúru v zahraničí (Londýn, Kolín nad Rýnom). Výstavu kurátorsky pripravila Michaela Mojžišová, autorkou realizácie je Viera Burešová. Vernisáž výstavy bude 18. marca 2010 o 17.00. Verejnosti je sprístupnená do 30. apríla 2010.

Štúdio 12

Apríl 2010

streda 7. apríl o 19.00
diskusný večer

Kødek 3

Večerné diskusné soiré Tiny Čornej a jej otázok k aktuálnej téme: Prečo dnes chodiť do divadla?

Organizuje: Divadelný ústav, časopis kød, Slovenský rozhlas

utorok 13. apríl o 10.00

seminár

Program Kultúra

Informačný seminár k programu Kultúra (2007 – 2013). Stretnutie venované možnostiam získavania grantov z aktuálneho programu EÚ s predstavením najnovších slovenských projektov.

Organizuje: Kultúrny kontaktný bod Slovensko, Divadelný ústav

streda 14. apríl o 19.00

divadlo

Ivan Vyrpajev: Júl

Najprv sa Vám stav single ohromne páčil, užívali ste si všetky jeho výhody. Až kým tých párikov nie je na uliciach akosi priveľa a vy zasa prichádzate do svojho nechutne prázdneho bytu.

Réžia: A. Leľková

Preklad: R. Maliti

Účinkuje: P. Fornayová

Organizuje: Asociácia súčasného tanca, Divadelný ústav

štvrtok 15. apríl o 19.00

divadlo *MLIEČNE ZUBY

PLÁN B Z VESMÍRU

Divadelná adaptácia na motívy najhoršieho filmu všetkých čias. „Priateľu, dokáže tvoje srdce zniesť desivú pravdu o vykrádačoch hrobov z vesmíru?“ Autorský projekt študentov VŠVU.

Réžia: A. Kolenčik

Scenár: L. Sigmund

Hrajú: J. Slovák, E. Lehota, M. Bartovič, P. Furlanetto

Hudba: PJONI

Organizuje: Divadelný ústav

INFORMÁCIE Z TASR

Všetky práva vyhradené. Publikovanie alebo ďalšie šírenie správ, fotografií a záznamov zo zdrojov TASR je bez predchádzajúceho písomného súhlasu TASR porušením autorského zákona.

Milovníčka opery darovala Metropolitnej opere rekordných 30 miliónov dolárov

New York 28. marca (TASR) - Vdova po americkom vydavateľovi Ann Ziffová (63), ktorá je veľkou milovníčkou opery, sa postarala sumou 30 miliónov dolárov (vyššie 22 miliónov eur) o najväčší súkromný dar v 125-ročnej histórii renomovanej Metropolitnej opery v New Yorku.

Podľa slov úradujúceho šéfa jednej zo špičkových operných scén prichádza tento

dar práve v čase, keď Met naliehavo potrebuje finančné prostriedky. Slávna scéna ráta v prebiehajúcej sezóne s deficitom vo výške okolo štyroch miliónov dolárov.

Náklady na každú novú inscenáciu Metropolitnej opery dosahujú v priemere dva až štyri milióny dolárov. Ročné prevádzkové náklady predstavujú približne 300 miliónov dolárov.

Manžel darkyne, William B. Ziff, zomrel v roku 2006. Vdova poskytla finančné prostriedky bez viazanosti na konkrétne účely.

Informácie priniesol mienkotvorný denník The New York Times.

Divadlo GUnaGU oslavuje 25 rokov 25 predstaveniami a premiérou

Bratislava 25. marca (TASR) - Divadlo GUnaGU pripravilo pri príležitosti 25. výročia svojho vzniku 25 predstavení, ktoré sa uskutočnia od 25. marca do 25. apríla. Oslavy dnes otvorila novinárska premiéra hry Bar Argentína.

Autor čiernej komédie a režisér Viliam Klimáček, ktorý je zároveň riaditeľom divadla, založil GUnaGU v roku 1985 s Ivanom Mizerom a Zuzanou Benešovou. "Chceli sme sa baviť, prežiť reálny socializmus, nemali sme žiadne veľké umelecké ambície," povedal pre TASR Klimáček.

Pred štvrtstoročím sa éra dnes profesionálneho divadla začala amatérskymi pokusmi vytvoriť paródiu na ikony vtedajšieho obdobia, režimu aj kultúry. "Srandu sme si robili z dobových hier, piesní a rôznych divných festivalov. Pôvodne sme mali hrať len párkrát pre kamarátov a programovo sa rozpadnúť. Šokoval nás však záujem divákov," vysvetlil autor a režisér.

Hru Bar Argentínavidia diváci v slávnostnej premiére v piatok 26. marca. Čierna komédia o bielom prášku ukrýva 25 citátov z hier, ktoré GUnaGU hralo počas 25 rokov. Citáciou je často len slovo, kostým či rekvizita skrytá v novej hre, ktorá vznikla na princípe 13 rokov starej hry Argentína. Vo vizuálne pôsobivej inscenácii sa prelínajú dialógy s tanečnými výstupmi. Scéna, ktorú na dnešok a včerajšok, na realitu a na fantáziu delí elastická priesvitná stena, vznikla podľa pôvodného návrhu Aleša Votavu. "Scénograficky je hra venovaná už nežijúcemu fenomenálnemu slovenskému scénografovi Alešovi Votavovi, ktorý dlhé roky spolupracoval s divadlom," dodal Klimáček.

V novinke z tvorivej dielne GUnaGU Bar Argentína hrajú: Viktor Horján, Csongor Kassai a Zuzana Porubjaková.

Oficiálna slávnosť za zosnulým intendantom festivalu v Bayreuthe bude 11. apríla

Bayreuth/Tokio 23. marca (TASR) - Oficiálna pietna slávnosť za zosnulého dlhoročného intendanta festivalu v Bayreuthe Wolfganga Wagnera, ktorý bol vnukom skladateľa Richarda Wagnera, sa uskutoční zrejme 11. apríla. Na verejnej smútočnej slávnosti by na Wagnerovo želanie mala zaznieť predohra opery Majstri speváci norimberskí jeho starého otca pod taktovkou dirigenta Christiana Thielemanna. Očakáva sa účasť prominentných hostí nielen zo sveta kultúry, ale aj politiky.

Pohreb Wagnera sa uskutoční v súlade s jeho želaním v úzkom rodinnom kruhu, jeho termín však naďalej nie je známy.

Thielemann, ktorý je v súčasnosti na japonskom turné s Mníchovskou filharmóniou, označil dnes Wolfganga Wagnera za priateľa otcovského typu, ktorého rady rešpektoval. "Bez neho by som diela Richarda Wagnera dirigoval inak," uviedol umelec, ktorý si pri skúškach v krajine vychádzajúceho slnka uctil pamiatku zosnulého minútu ticha.

Wolfgang Wagner, ktorý stál v období od roku 1951 do konca augusta 2008 na čele bayreuthských hudobných slávností, zomrel v nedeľu vo veku 90 rokov doma v Bayreute.

Za jeho veľké zásluhy je považovaný nielen umelecký prínos k rozvoju festivalu v Bayreute, ale aj jeho stabilizácia a angažovanie významných režisérov, ako napríklad Patrica Chereaua či Christopa Schlingensiefela. To isté platí o fakte, že prehliadku otvoril pre špičkové talenty či renomovaných sólistov a dirigentov z celého sveta.

Wolfgangovi Wagnerovi udelili vlani v novembri druhé najvyššie štátne vyznamenanie Spolkovej republiky Nemecko, Veľký rád za zásluhy s hviezdou a stuhou za celoživotné dielo.

Rozdali divadelné ceny L. Oliviera, najlepšia nová hra je o L. Kingovi

Londýn 22. marca (TASR) - Divadelná dráma Mountaintop rozprávajúca o poslednom večeri bojovníka za občianske práva Martinovi Lutherovi Kingovi pred jeho zavraždením získala v nedeľu večer na slávnostnom udeľovaní cien Laurencea Oliviera v Londýne ocenenie za najlepšiu novú hru.

Víťazstvo 28-ročnej americkej dramatičky Katori Hallovej pri udeľovaní prestížnych britských divadelných ocenení prekvapilo, keďže za favoritov boli považované zábavná hra Enron zo sveta obchodu o kolapse elektrickej distribučnej spoločnosti a príbeh z vidieckeho prostredia Jeruzalem (Jeruzalém). Hallová je iba štvrtou ženou a prvou černoškou, ktorá získala cenu L. Oliviera za najlepšiu novú hru v 34-ročnej histórii ich udeľovania.

Britská herečka, ktorá sa presadila v Hollywoode Rachel Weiszová získala cenu v kategórii najlepšia herečka za postavu Blanche DuBoisovej v hre Električka menom túžba. Nik iný z osobností sveta filmu však cenu L. Oliviera v nedeľu nezískal, vrátane hercov Keiry Knightleyovej či Judea Lawa.

V kategórii najlepší herec zvíťazil Mark Rylance za postavu Roostera v hre Jeruzalém, najlepším režisérom sa stal Rupert Goold za Enron, režisér získal cenu L. Oliviera už druhýkrát.

Muzikálovým oceneniam dominoval kultový rockový hit z Broadwaya Jarné prebudenie, ktorý dostal štyri ceny vrátane ocenenia za najlepší nový muzikál.

Kráľovská opera triumfovala v operných kategóriách, predovšetkým s operou Tristan a Izolda (v podaní švédskej sopranistky Niny Stemme) a cenu získala aj v kategórii tanca.

Za najlepšiu novú komédiu bola označená hra The Priory o skupine priateľov oslavujúcich spoločne Silvestra na vidieckej chate od Michaela Wynnea. Divácku cenu získala hra Wicked dovezená z Broadwaya.

Ceny Laurencea Oliviera, britský ekvivalent amerických ocenení Tony z Broadwaya, sú vyznamenaním pre to najlepšie z oblasti divadla, muzikálu, tanca a opery. Laureátov vyberá panel divadelných profesionálov a zástupcovia verejnosti.

Udeľovanie cien v londýnskom hoteli Grosvenor House moderoval herec Anthony Head.

Britský divadelný sektor sa ukázal byť mimoriadne zdatný v období recesie, divadlo a ďalšie tvorivé odvetvia patrili k najväčším exportným úspechom zdecimovanej britskej ekonomiky.

Krakovská opera uvedie v Štátnom divadle Verdiho Rigoletta

Košice 22. marca (TASR) - Výnimočný večer čaká na milovníkov dobrej opery 31. marca v historickej budove Štátneho divadla v Košiciach. Ako uviedol tlačový tajomník divadla Svjatoslav Dohovič, popredný poľský operný súbor Opera Krakowska privezie do Košíc jedno zo svojich najhranejších predstavení, Rigoletta od Giuseppe Verdiho. S poľskými umelcami ho ešte v roku 2004 naštudoval taliansky dirigent Aurelio Canonici a režijne pripravil Henryk Baranowski.

"Súbor krakovskej opery bude v Košiciach dirigovať jej šéfdirigent Tomasz Tokarczyk, v úlohe Vojvodu z Mantovy sa predstaví Tomasz Kuk, ktorý pred niekoľkými rokmi zvíťazil v Turnaji tenoristov každoročne organizovanom v poľskom Štetíne, vojvodovho šaša Rigoletta stvárni Mikołaj Zalasieński, nájomného vraha Sparafucileho bude hrať Volodymyr Pankiv a Rigolettovu dcéru Gildu Katarzyna Oleś-Blacha," spresnil Dohovič. Hostovanie Opery Krakowskej v Košiciach je výsledkom spolupráce, ktorú s touto poprednou poľskou divadelnou scénou nadviazalo Štátne divadlo v Košiciach v minulom roku.

Rigoletto patrí k najznámejším a zároveň najhranejším dielam Verdiho. Libreto napísal podľa románu Victora Huga Kráľov blázon Francesco Maria Piave. Operu prvýkrát uviedli 11. marca 1851 v divadle La Fence v Benátkach. Podobne ako Hugov román ani Verdiho opera sa nevyhla problémom s cenzúrou a libreto muselo byť pred premiérou niekoľkokrát prepracované. V príbehu panovačného vojvodu naháňajúceho všetky krásne ženy v okolí sa stretne s nešťastnou láskou, s nájomným vrahom, ale aj tragickým osudom otca a jeho dcéry, ktorá sa obetuje za milovaného, ale neverného vojvodu.

Prehliadka predstaví najlepšie bratislavské divadlá

Zvolen 21. marca (TASR) - Tri popredné bratislavské divadlá a koncert českej speváčky a harmonikárky Radúzy prinesie zvolenským milovníkom kultúry a umenia štvrtý ročník prehliadky s názvom To najlepšie zo slovenského divadla.

Podujatie začne 31. marca vystúpením Štúdia L&S s predstavením Rybárik kráľovský v Divadle J.G. Tajovského. Na jednom pódiu sa zídu takí herci ako Emília Vášáryová, Milan Lasica a Milan Kňažko.

Ako sa píše v pozvánke na predstavenie, komédia je sokratovská, múdra, ale aj plná paradoxov, iskrenia ducha, krutého sarkazmu či hravej irónie.

Hra Červená princezná Divadla Astorka Korzo 90, ktorá sa uskutoční 17. apríla, je hereckým koncertom Zity Furkovej. Za postavu Galiny, dcéry sovietskeho komunistického vládcu Leonida Iljiča Brežneva, získala Výročnú cenu Literárneho fondu a v ankete divadelných kritikov a teoretikov nomináciu na cenu Dosky za najlepší ženský herecký výkon minulej divadelnej sezóny. Po jej boku účinkuje Petra Vajdová a Marián Labuda ml.

Slovenské národné divadlo (SND) ponúkne 28. apríla dojímavú komédiu Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne. Je zo sveta dvoch sympatických autistov zápasiacich s realitou všedného dňa. V hre účinkujú Ján Kroner, Marián Geišberg,

Tomáš Maštálir, Viera Topinková, Gabriela Dzuríková, Milena Minichová.

Bonusom divadelného festivalu je koncert speváčka a harmonikárky Radúzy. Českí hudobní kritici ju označili ako "Nohavica v sukni". Na tamojšiu scénu v kročila len pred niekoľkými rokmi a hneď si vyslúžila aj prestížnu hudobnú cenu Anděl. Na koncertné pódia sa v súčasnosti vracia po viac ako ročnej materskej dovolenke.

Podľa organizátorov záujem o predstavenia a koncert je značný. Vystúpenia Štúdia L&S a SND sa vypredali za niekoľko dní. Poponáhľať by sa ale mali aj ostatní, pretože na hru Červená princezná i koncert Radúzy ostáva už len niekoľko lístkov.

Najväčšia výstava o bábkarovi Antonovi Anderlem je v SNM predĺžená

Bratislava 21. marca (TASR) - Výstavu S drôtom v hlave Ľudové bábkky zo zbierky Antona Anderleho Slovenské národné múzeum (SNM) vo svojej sídelnej budove v Bratislave predlžuje.

"Je to pre mimoriadny divácky záujem a predĺžili sme ju do 18. apríla. V nedeľu 28. marca o 15. hodine bude na nej lektorský sprievodný výklad pre dospelých," uviedla pre TASR Jana Hutťanová zo SNM.

Podľa Juraja Hamara, kurátora výstavy a desať rokov blízkeho spolupracovníka Antona Anderleho, je to vôbec najväčšia výstava tohto ľudového umelca, ktorý bol aj zberateľom bábok. Expozícia ich obsahuje takmer 300, čo je asi tretina z Anderleho uzavretej zbierky. Sú tam marionetové, maňuškové a trikové bábkky od najvýznamnejších slovenských a českých tvorcov. Majú rôznu veľkosť od drobných po vyše metrové, od najznámejšieho Gašparka cez širokú škálu rozprávkových a iných postáv až po kone a ďalšie zvieratá. Nechýbajú ani čerti s peklom a kostlivcami. Dielňa so zverákmi a náradím dáva nazrieť do zákulisia výroby a opráv bábok, čo majster Anderle často robieval. Okrem ústrednej bábkovej scény na viacerých miestach sú prenosné rodinné divadielka s javiskovým obsadením bábok i kulisami, divadelnými dekoráciami a rekvizitami. Na stenách sú opony - veľkoplošne maľované obrazy prevažne s prírodnou tematikou. Výstavu spestrujú videoprojekcie dokumentárnych filmov, dobové fotografie a množstvo informačného textu.

Riaditeľka Múzea bábkarských kultúr a hračiek na hrade Modrý Kameň Helena Ferencová zaradila Anderleho medzi významných šíriteľov slovenskej kultúry, ktorého uznávali na celom svete. Bol výnimočnou osobnosťou v tejto oblasti a má veľkú zásluhu na jej udržiavaní a obnove, ktorej sa naplno venoval po roku 1989. Dovedy vytvoril unikátnu súkromnú zbierku bábok a tematického materiálu. Často hrával vlastné hry v rôznych krajinách a patril k najznámejším ľudovým bábkovým divadlám v Európe. Naposledy bol populárny jeho artistický program Najmenší cirkus na svete, s ktorým precestoval tri kontinenty. "Bývalý režim v 50. rokoch minulého storočia túto kultúru rodinných divadiel zlikvidoval. Zmizlo množstvo hmotného majetku a tradíciu zachránil tento veľký človek, o ktorom je výstava," zhodnotila Anderleho celoživotné zásluhy Ferencová.

"Pred 90 rokmi začala hrať bábkové divadlo Anderleho stará mama, pokračoval v tom jeho otec a Anton ako trojročný sedával za javiskom. O rok vedel viaceré hry naspamäť, keď ešte nevedel čítať ani písať," potvrdil Hamar, ktorý s Anderlem a jeho bábkovým divadlom kočoval po talianskych a iných mestách.

Anton Anderle bol predstaviteľ tretej generácie slávnych bábkarov z Radvane, zomrel náhle 16. mája 2008 vo veku nedožitých 64 rokov. Pôsobil v Banskej Bystrici, ako pokračovateľ rodinnej marionetovej tradície a hrával tradičný repertoár

kočovných bábkarov. Podľa Ferencovej je nenahraditeľnou stratou, bol posledným ľudovým bábkarom na Slovensku.

Cena Krištáľové krídlo pozná nominácie na ocenenie za rok 2009

Bratislava 17. marca (TASR) - Krištáľové krídlo, ocenenie najúspešnejších osobností Slovenska, vstupuje do svojho 13. ročníka. Prestížne ocenenia budú odovzdané počas galavečera v Sále opery a baletu novej budovy SND v Bratislave 12. apríla v priamom prenose Slovenskej televízie.

Na základe rozhodnutia poroty je známych 21 nominovaných v ôsmich kategóriách. V prvej, ktorá reprezentuje divadlo a audiovizuálne umenie, to sú Jaroslav Vojtek (režisér), Ondrej Šoth (choreograf a režisér tanca) a Táňa Pauhofová (herečka). V kategórii Hospodárstvo sú nominovaní Ivan Šesták (prezident DDM Group) a Andrej Glatz (riaditeľ spol. Mercedes - Benz Slovakia). O športovú kategóriu sa uchádzajú známe mená Vladimír Weiss (tréner Slovenskej futbalovej reprezentácie), Zdeno Chára (hokejista) a Martina Hrašnová (atlétky). V kategórii publicistika a literatúra sú nominovaní Vlado Franc (redaktor Slovenského rozhlasu), Rudolf Dobiáš (spisovateľ) a Pavel Vilikovský (prozaik, prekladateľ, publicista). Vladimír Gažovič a Peter Uchnár sa uchádzajú o ocenenie v kategórii výtvarné umenie, Ľubomír Závodný a Juraj Šujan v kategórii architektúra, za medicínu a vedu získa ocenenie jeden z trojice Juraj Pavúk (archeológ), Ján Breza (urológ) a Ľudovít Petránsky (profesor teórie a dejín výtvarného umenia). V kategórii hudba sú v trojici kandidátov Peter Mikuláš (sólista opery SND), Magdaléna Rovňáková (dirigentka) a Oskar Rózsa (basgitarista, univerzálny hudobník).

Z týchto nominantov odhlasujú členovia Veľkej poroty v tajnom hlasovaní laureátov v jednotlivých kategóriách a nositeľa mimoriadnej ceny. Členmi poroty sú Marián Lapšanský, generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie, hudobník Peter Lipa, Kamila Magálová, Ján Filc, predseda Slovenskej Únie Športu, Dušan Tittel, generálny riaditeľ športového klubu Slovan Bratislava, Pavel Traubner, prednosta I. neurologickej kliniky FN LFUK a člen Európskej akadémie vied a umenia, ďalej Ľubomír Feldek, spisovateľ, básnik a laureát Krištáľového krídla za rok 2007, Kamil Peteraj, spisovateľ, básnik, hudobný textár, Jozef Makúch, guvernér Národnej banky Slovenska a mnoho ďalších dôležitých osobností.

Myšlienkou Krištáľového krídla je prezentácia výsledkov tvorivej práce najúspešnejších osobností Slovenska. Ľudí, ktorí svojou prácou významne ovplyvnili rôzne sféry života, od umenia až po hospodárstvo. Cena je uznaním za mimoriadne ľudské výkony v ôsmich kategóriách, už tradične bude udelená aj mimoriadna cena a to buď za celoživotné dielo, alebo pri dosiahnutí životného jubilea, za dosiahnutie úspechu za hranicami Slovenska, za výnimočný čin roka.

Krištáľové krídlo, alebo aj slovenskú Nobelovu cenu, organizuje agentúra AGAS. Prvýkrát sa odovzdávali ocenenia za rok 1997 a medzi osobnosťami boli Ida Kirillová, Božidara Turzonová, Július Satinský, Eva Sirácka, Vladimír Masár aj Martin Tešovič.

Nad tohtoročným podujatím prevzali záštitu minister kultúry Slovenskej republiky Marek Maďarič a predseda Slovenskej akadémie vied Jaromír Pastorek.